

BELÜGYMINISZTERIUM

PÜSPÖKSZILÁGY SZILÁGYI-PATAKON LIFE-MICACC PROJEKT KERETÉBEN MEGVALÓSULÓ VÍZMEGTARTÓ CÉLÚ VÍZI LÉTESÍTMÉNYEK

VÍZGYŰJTŐ SZINTŰ PARTNERSÉG KIALAKÍTÁSA

Előadó: Budai Zoltán klímavédelmi referens
Dátum: 2019.06.18.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

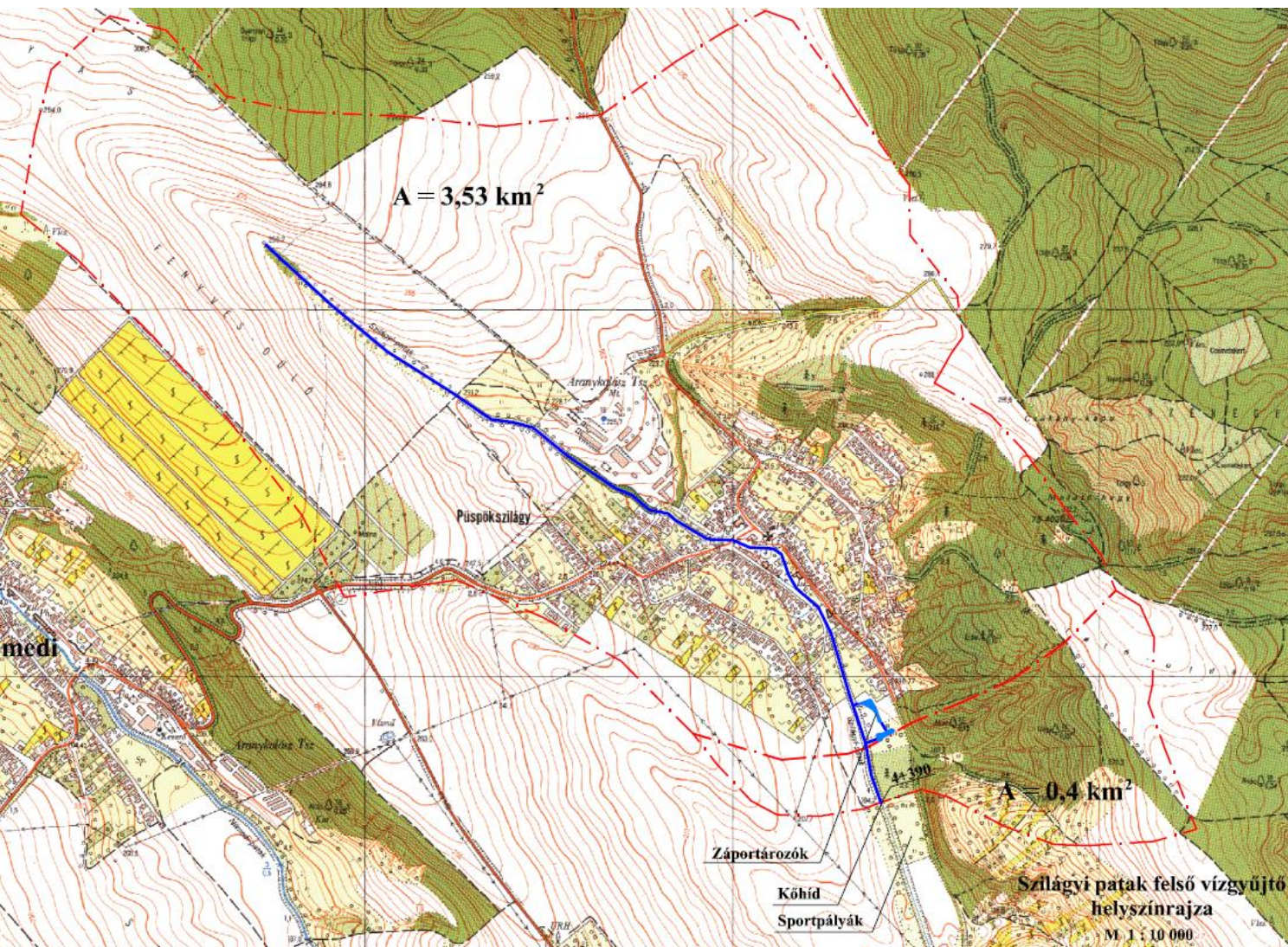
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TARTALOM

1. Probléma (sérülékenység): A településen és a Szilágyi-, Gombás patakok vízgyűjtőin előforduló nagycsapadék által generált helyi vízkárok (villámárvizek); aszály; hőhullámok.
2. Interjú kivonatok a sérülékenységi vizsgálatból
3. Lokális cél: Preventív védekezési lehetőségek és vízmegtartás LIFE-MICACC projekt támogatással
4. Vízgyűjtő szintű cél: A vízmegtartó megoldások replikációja, táj- szintű hatás elérése, vízmegtartó szemlélet terjesztése
5. Partner önkormányzatok bevonása, az együttműködés előnyei
6. Konkrét közös célok 2021-ig és azután

1. PROBLÉMA

A TELEPÜLÉSEN ELŐFORDULÓ HELYI VÍZKÁROK (VILLÁMÁRVIZEK), ASZÁLY, HŐHULLÁMOK

Püspökszilágy zsádfalu a Gödöllői dombság és a Cserhát találkozásánál. (Duna-Tisza vízválasztó, Gombás-, Szilágyi-p.)

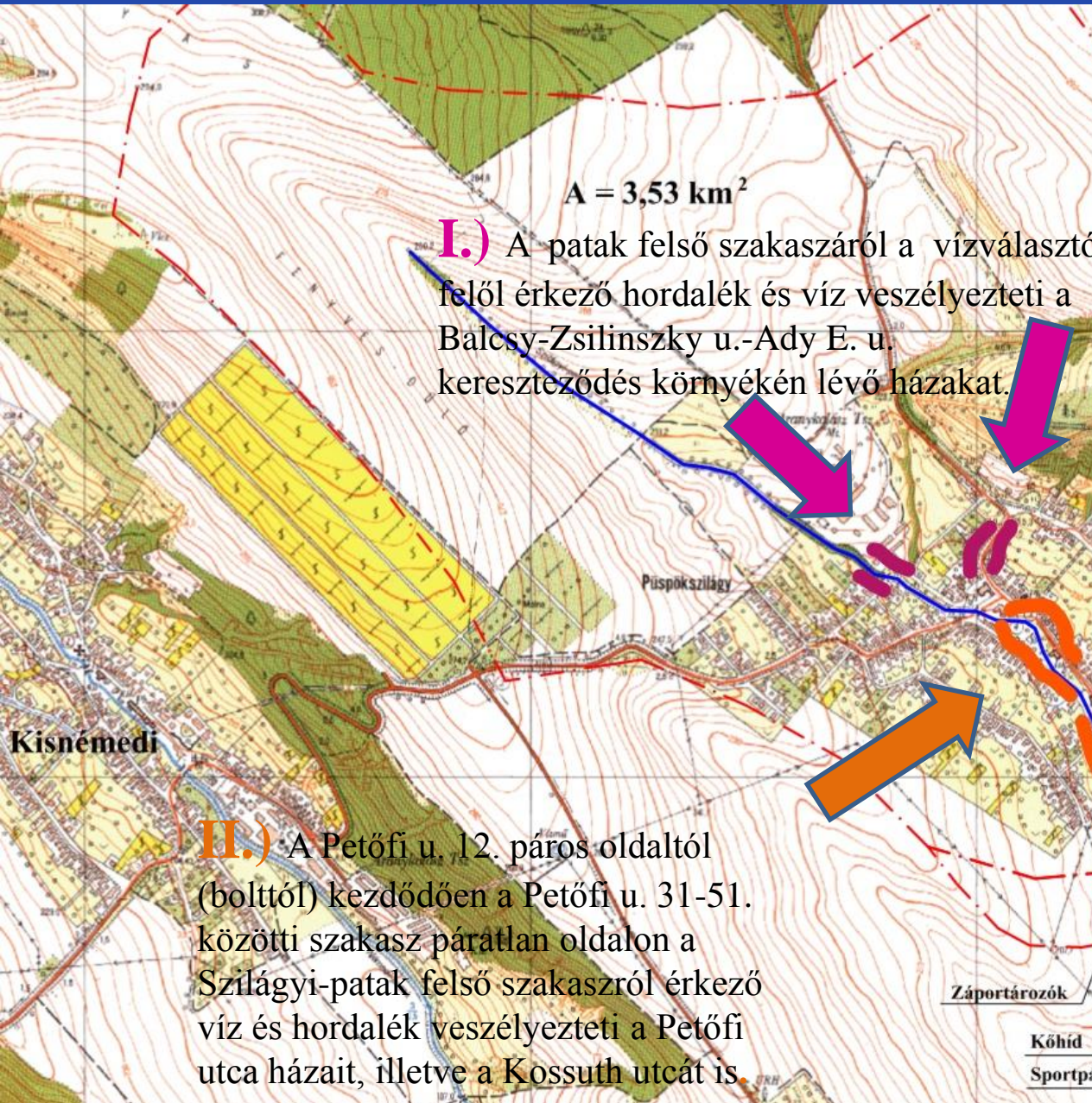
Az évi csapadék mennyisége sokszor nem éri el a 600 mm-t.

Ennek ellenére a régebben 5-6 évente, napjainkban 1-2 évente bekövetkező felhőszakadások miatti villámárvizek komoly károkat okoznak.

Előfordult, hogy rövid időn belül 140 mm nagycsapadék hullott a vízgyűjtőre.

Utóbbi években a hóhullámos napok száma és az aszály időtartama megnövekedett

VILLÁMÁRVÍZ-, ÉS HORDALÉKELÖNTÉSSEL VESZÉLYETETETT TELEPÜLÉSRÉSZEK

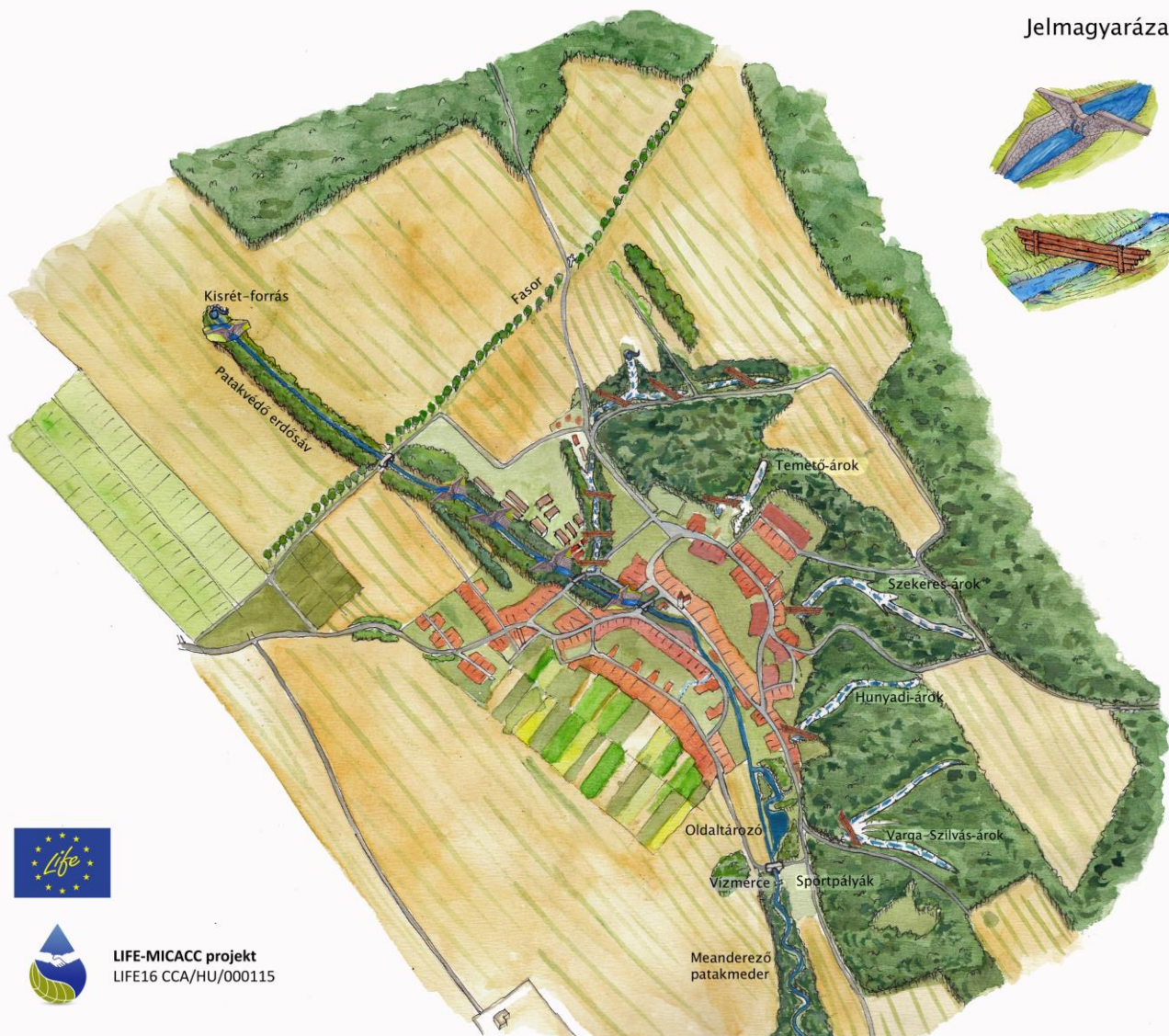

2. INTERJÚ KIVONATOK A SÉRÜLÉKENYSÉGI VIZSGÁLATBÓL

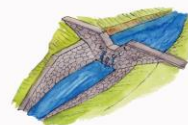
- **Háziorvossal (Dr. Jakab László):** „A hóhullámok miatt az idősebb lakosok körében a rosszulletek gyakoribbak lehetnek. Az allergiás betegek száma minimálisan emelkedő tendenciát mutat.....”
- **Gazdálkodókkal (Kratkóczki M., Nagy Gy., Bíró I, Bíró G., Bagyal Z.):** „A gyakoribb szárazság a természetett növényeknél fajtaváltozáshoz vezethet. Napjainkra már a lehető legkorábban kell vetni, a betakarítás után a talajt egyenletesen lezárni, a föld repedéseit megszüntetni. A teljes gyommentesítéssel a víz és tápanyag konkurenciát ki kell zárni. Kombájn után azonnal kell a talajt zárni, elősegíteni oltóanyagokkal a szerves anyag bomlását a lehető legjobb talaj kolloid állapot eléréséhez a párolgás és száradás megakadályozása érdekében. Ezek jelentős többletmunkával és gépköltséggel járó műveletek.”
- **Erdésszel (Tordai S.):** „A száradás, hó, széltörés és rovarkárok valamint a Lymantria gyakoribbá vált az éghajlati szélsőségek gyakorisága miatt..”
- **Vízügyi szakemberrel (Budai Z.):** „A Vis maior vizsgálatok száma az utóbbi években jelentősen megemelkedett. Sokkal gyakrabban alakul ki szélsőséges hidrometeorológiai helyzet (nagycsapadék), amely dombvidéki településeken villámárvíz általi elöntéseket generál. A preventív védekezési lehetőségek fejlesztése elengedhetlenné vált, sok településen ez hiányos.”
- **Méhésszel (Ribai L.):** „Virágzási (akác, repce, napraforgó) időszakok változása, rövidülnek és összecsúsznak – kevesebb méz – kevesebb bevétel, virágzás időszak összecsúszása miatt a méz tisztasága (pl. akác) romlik. Intenzív csapadék (akácvirágzás leverés, porzás megszűnik) Száraz időszakok (nincs virágpór hordás). Villámárvizek (virágzásnak vége lehet, elviszi a kaptárakat)”

3. LOKÁLIS CÉL

PREVENTÍV VÉDEKEZÉSI LEHETŐSÉGEK, VÍZMEGTARTÁS

Jelmagyarázat

Terméskő hordalékfogó

Rönggát

- **4 db terméskő hordalékfogó létesítése, rekonstrukció** (fennmaradás engedélyezése) a **vízfolyás felső szakaszon 029 és 350 hrsz. területeken**
- **10 db rönggát kialakítása a Szilágyi-patak bal partján csatlakozó, a település feletti dombokról vizet szállító elvezető árkokon, felső vízgyűjtőt érintő szakaszokon.**
- **Püspökszilágy 051 hrsz. (jelenleg rét, legelő) területen a település alatt oldaltározó és kapcsolódó műtárgyai, továbbá vízlevezető létesítményei megvalósítása**

- 4 DB TERMÉSKŐ HORDALÉKFOGÓ LÉTESÍTÉSE,
REKONSTRUKCIÓ

**ANYAGA: VÍZÉPÍTÉSI
TERMÉSKŐ**

**ÉPÜLT: 1935-1939
KÖRÜL**

- 10 DB RÖNKGÁT KIALAKÍTÁSA A SZILÁGYI-PATAK BAL PARTJÁN CSATLAKOZÓ ÁRKOKON

Természetes vízmegtartó megoldás referencia

051 HRSZ OLDALTÁROZÓ LÉTESÍTÉS A TELEPÜLÉS ALATTI VÍZFOLYÁS-SZAKASZON

Jelmagyarázat

	Óz		Levelbeka
	Vidra		Kecskebeka
	Mökös		Vöröshású unka
	Szürke gém		Pettyes göte
	Kis kócsag		Vágó csik
	Fehér golya		Hamvas füz
	Vörösbecy		Fehér tündérrózsa
	Nagy fakopáncs		Réti füzény
	Tökésréce		Mocsári csorbóka
	Mocsári teknős		Rence
	Vízisikló		Mocsári nőszirm
	Hordalékfogó		
	Vízszintszabályozó műtárgy		
	Betétpallós fenékküszöb		
	Pad		
	Madármegfigyelő torony		
	Tájékoztató tábla		
	Madáretető		
	Madárodú		
	Tanösvény		
	Erdei játszótér		

4. VÍZGYŰJTŐ SZINTŰ CÉL

A VÍZMEGTARTÓ MEGOLDÁSOK REPLIKÁCIÓJA

Replikáció, a vízmegtartó szemlélet terjesztése.

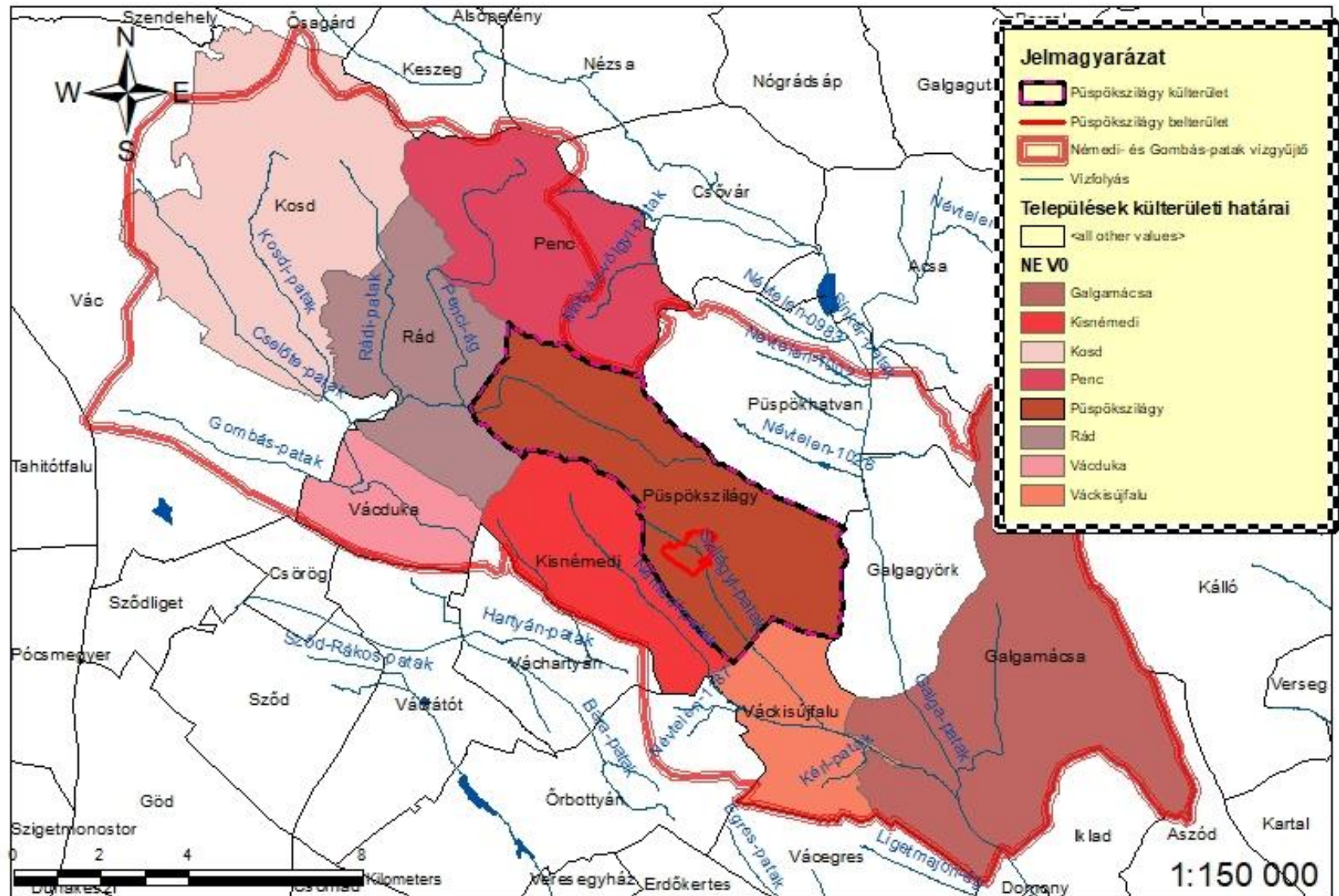
Pályázati vállalások sikeres teljesítése.

Táj-szintű hatás elérése a vízmegtartással (akkor hatékony, ha sok helyen valósul meg)

Közös csatornán történő **közös vízkormányzás és vízgazdálkodás.**

Fenntartható megoldások keresése, amik kevesebb pénzbe kerülnek

TÁJ- SZINTŰ HATÁS ELÉRÉSE, VÍZMEGTARTÓ SZEMLÉLET TERJESZTÉSE

5. PARTNER ÖNKORMÁNYZATOK BEVONÁSA, AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS ELŐNYEI

- Láthatóságot kapnak: kommunikálhatják a problémáikat a BM, az OVF, és a szakértők felé.
- Vízugyűjtőjük, külterületük jobb megismerése: lefolyási modell, megvalósíthatósági tanulmány készül, amely pl. a helyi vízkár elhárítási és/vagy vízrendezési tervek összeállításánál jó kiindulási alap, és amúgy is el kellene végezni az egyes tervek összeállításának keretein belül. (többletköltséggel jár)
- Közös vízugyűjtőn elhelyezkedő dombvidéki településeken egységes fellépés biztosítható a helyi vízkárok és kártételeik ellen. A helyi vízkár elhárítási tervekben foglalt intézkedések összehangolhatók.
- Törekvést jelent a helyi gazdálkodók vízigényeinek biztosítására aszályos és hóhullámos időszakokban (vízmegtartás). A gazdálkodók előbb-utóbb megtalálják az önkormányzatokat a problémákkal.
- Figyelem irányul a külterületekre is. Püspökszilágyon meglévő lokális problémák a vízugyűjtőn máshol is jellemzők. A Püspökszilágyi példa jó minta lehet mások számára is az egyébként kártételeket okozó többletvizek tározására és aszályos, hóhullámos időszakban történő hasznosítására.
- EU projektfejlesztési lehetőség
- A partnerségben részt vevő önkormányzatok és az általuk képviselt települések jobban képbe kerülnek a klímaváltozás és klímavédelem témájával.

6. KONKRÉT KÖZÖS CÉLOK 2021-IG ÉS AZUTÁN

- Új partnerségek kiépítésével kapcsolatos későbbi pályázatokon történő részvétel lehetőségének előkészítése, a pályázati és szakmai tapasztalatok és anyagok megosztásával. (pl. lefolyás modell + vízgyűjtő lehatárolás)
- A LIFE-MICACC keretein belül jelenleg szervezett tréningeken történő részvétel biztosítása (legközelebb 2019.06.18-19. Lajosmizse, települések sérülékenységi vizsgálatával kapcsolatban)
- Klímavédelmi referens feladatkörre egy fő biztosítása a leendő partner önkormányzat részéről
- Klímavédelmi, vízmegtartási törekvések településszerkezeti és helyi vízkárelhárítási tervekbe történő beépítésének ösztönzése
- Gazdaszövetség (AGRYA), közös lobbizás az Agrárminisztérium felé.
- Nagyobb kiterjedésű pilot tervezésben történő közreműködés, részvétel ösztönzése

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE